

Obstacula medicinae / [Johan Georg Beyersten].

Contributors

Beyersten, Johan Georg, 1717-1804.
Linné, Carl von, 1707-1778.
Uppsala universitet.

Publication/Creation

Strengnesiae : [publisher not identified], [1752]

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/a7pktq9w>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

D. A. G.

OBSTACULA MEDICINÆ

ANNUENTE EXPER. ET NOBILISS. FAC.
MED. IN ILLUSTR. ACAD. UPSAL.

SUB

PRÆSIDE,

VIRO NOBILISS. ATQUE EXPERIENT.

DN. DOCT. CAROLO LINNÆO,

SACR. REG. MTIS ARCHIATRO,
MED. ET BOTAN. PROFESS. REG. ET ORD. ACAD.
IMPERIAL. N. C. MONSPEL. STOCKH. BEROL.

UPSAL. TOLOS. SOCIO.

*PLACIDÆ BONORUM CENSURÆ
SPECIMINE ACADEMICO*

SUBIICIT

ALUMNUS REGIUS

JOHANNES GEORG. BEYERSTEN,

ROSLAGUS.

IN. AUD. CAR. MAJOR. A:º MDCCLII. FEBR. D. 19
HORIS ANTE MERIDIEM SOLITIS.

STRENGNESIÆ.

B. L.

Cum ambitus Medicinæ maximum hoc ævo ceperit incrementum, eo quod pleræque eius partes elaborate sunt ac limatæ; summum tamen eius robur consistere videtur in accuratissima & Morbi & Medicamenti cognitione. Ast quando oculos in præsens hocce seculum conicimus, multa a Clinicis derelicta quasi simplicia esse sentimus, quæ, tantum abest ut negligi debeant, ut potius in memoriam revocandæ sint & usum Artem salutarem exercentibus. Quod cum ita sit, sæpiuscule mecum inquisivi in causas communis ignorantie, per quam plurima eaque egregia prorsus Remedia adeo prætereuntur, ut obsolescant penitus. Hec mea, qualiacunque demum sint, iudicia, tue, C. L. censuræ, dum specimen edo academicum, simpliciter submitto, quod, quamvis recisum, prout id scilicet res angusta domi fert, & felix sit faustumque, & tibi gratum!

T quam plurima iaceant Medicamenta, id non una, sed plures coniunctim efficiunt rationes, & quidem:

1. *Consuetudo, quæ uti late per orbem terrarum, sic etiam in Medicina dominatur.* Hinc Medici quasi ex more recepto certa præscripserunt remedia, parum perpendentes, utrum votis responderet eventus. Huc etiam referenda est crebra medicamentorum mutatio.

Beccabunga, Borrage, Buglossa, Plantago, non sunt fere nisi oleraceæ. Consolida regalis nullo usu insignis, nisi forte ad Syrupum violarum adulterinum, ad quem adhiberi non debebat. Consolida media, Cardiaca, Antirrhinum, Euphrasia, Polium creticum, Cyanus, Prunella, ex consuetudine potius, quam ex rationibus botanicis, in officinis servantur. Centumnodiam retinere Medici, Vvam Vrsi, quamvis summe adstringentem, neglexere. Hepatica alba, Ros Solis, casu in officinas irreperunt. Carlina, egregium in hysteria remedium, nescio quo fato præteritur. Macræ illæ Verbene nullo, nisi vetustatis, merito officinalium numerum augent.

2. *Theoria Medicorum varia & hypotheses, pro diversis Medicinæ etatibus diversissimæ. Causas scilicet morborum proximas, & medicamentorum in corpus*

A

agendi

agendi modum se nosse putarunt, & ex his principiis vires medicamentorum deducere sustinuerunt.

Olim in acutis medicaminibus calidis usi & volatilibus sunt. Hodie commendantur acida, refrigerantia, diluentia, phlebotomiæ, potus debilitantes. Moschus, Ambra, Zibethum medicamenta in exanthematicis habita quondam sunt fortissima, qualia nunc esse desierunt. Sed hæc forte dies ventura reducet. Atque sic sua tandem laus, suusque honos constabit Vlmariæ, Matrisylvæ, Snibus Abelmoschi, Geranio moschato, quæ hodie raro ad exanthemata pellenda adhibentur, quamvis certis iam pridem observationibus de viribus illorum certiores facti simus.

3. *Neglectus Specificationis Morborum.* Hinc præstantissima ad morbum quendam in uno homine debellandum, remedia, immo vero illa ipsa, quæ ob insignem virtutem specifica nuncupantur, in alio adhibita, vel nihil omnino iuvant, vel ægroto officiant, semper profutura, si species morbi utrobique esset eadem. Itaque quamdiu Medici non disponunt hanc de morbis doctrinam ad eum modum, quo Botanici plantarum scientiam dudum ordinarunt, non poterit non dubia sæpius & fallax esse medicina.

Quodsi quis colicam hæmorrhoidalem plethorici adgrediatur spirituosiss, calidisque carminativis, quæ colicæ flatulentæ corporis tardioris & frigidi conveniunt, næ is gravissimi erroris sentiet in ægro specimina tristissima, cuius rei videsis in Diss. Med. Dni. Dr. Bæck De Medicam. Domest. &c, exemplum memorabile.

4. *Præceptum imprudensque iudicium de venenis, eorumque a medicamentis differentia, quæ non nisi gradu virium inter se discrepant.* Hinc antecessores, dum opinabantur plantam quandam esse venenatam, ægris eam exhibere vix ausi sunt.

Laurocerasus neque in phthisi neque in siphilitide, quamquam laudabile remedium, usurpatur, ob veneni, si diis placet, latentis suspicionem. *Pulsatilla*, cuius radix strenuum ad hysteriam auxilium, obsoleta est, cum Helvigius observaret, quendam, syrupo ex ea parato usum, interire; quasi vero potus inebriantes ideo execrari homines deberent, quod abusu illorum quidam & rationem & vitam pessumdant. *Lignum Colubrinum*, in ictu venenato & quartana celebre, etiam vitatur. *Mandragoræ* usum commendare nemo fere audet, quamvis vires eius ad podagram monstraverit Schapperus. *Belladonna*, ut virosa in usum non vocatur, quem tamen ab ea insignem ad tumores mammaram compescendos, expectare licet.

5. *Abusus circumforaneorum & ad mortes experimenta.* Hi absterruerunt a clarissimis medicamentis ægros, ita ut Medicus ea propinare vereretur, quandoquidem formidolosus ægro adversarius fidem vel potius fucum faciebat, idem ei destinari pharmacum quod aliis dudum mortem accelerasset, per se quidem innocens, at intempestiva adplicatione noxium.

Veratrum olim deploratos sanavit morbos, erroribus autem *Agyrrarum* & dosi iusto forte maiori factum est, ut in desuetudinem abierit. *Frangulæ cortex* heroicum est purgans; Medici tamen eum præscribere vix sustinent, forte vestigiis terri audi aculorum, qui nimiam eius exhibuere portionem. *Opii* usum, vel externum diu recentiorum plurimi reformidarunt.

6 *Timiditas medicorum & cautio, ne agris nocerent exhibendis remediis tristioribus.* Quam ob rem lenta potius medicamenta veluti seduli spectatores, quam strenua adhibuerunt.

Ex hac forte ratione *Stahliani Chinæ corticem* averfantur, quamvis ex ignorantia *Botanices* elegerint *Cascarillam*, eximiam sane in exacerbantibus, ceterum non omnis malignitatis expertem. *Elaterium*, quod drasticum quidem est, minime

tamen tam horrificum, ut ne in hydrope adhiberi queat, & *Squillam*, cuius vis incidendi viscidum maxima, diu medici usurpare veriti sunt, cum iustam utriusque dosim ignorarent. *Gummi Guttae*, quia mochlicum, omittitur, quanquam Turcae usum eius ad quartanam nos docuerunt & experimenta N. D. Præsidis in Nosocomio nautarum Holmensi instituta confirmarunt.

7. *Doses medicamentorum perexiguæ.* Dum enim Medici nimis cauti fuerunt in exhibendis medicaminibus, in id inciderunt incommodi, ut opem ferre laborantibus non possent. Et, fatebor enim, veremur ne Medici compluries hoc nomine hodieque peccent, dum proponunt drachmas herbarum pro infuso, ubi unciaë erant sumendæ. Contra Agyrtaë, intrepidi & perfrictæ frontis homines, sæpe id præstant egregie, in quo Medicum probitatis studiosum deficere videas.

Quod si quis ad solvendum alvum *Rhei gr.* tantum ij porrigeret, næ is effectu frustraretur. *Caprifolium* in decoctis adhibitum, sed non ea portione, quæ requiritur, quare vis eius sanguinem mundificandi plurimos latet. *Chinæ* dosis largior, si quid ea proficies, esse debet. Ad luem veneream, quæ ex regn. veg. petuntur *auxilia*, etiam parciori forte, quam par est, manu propinantur.

8. *Inscitia in re Botanica Pharmacopoeorum, plantas sæpe adulterinas pro genuinis venditantium,* quibus quando intentus non obtinetur effectus, absterretur ab usu illarum in posterum Medicus.

Pro Hermodactyli rad. quæ ad Rheumatismum commendatur, interdum *Colchici*, alias *Ireos* cuiusdam radicem exhibere, quæ viribus differunt, Itaque incerti rerum Medici illam deferre coacti tandem sunt. *Pro Scabiosa Centauream Fl. Sv. 708.* *Pro Acantho Heracleum 231.* dedere. *Dentariæ rad.* ad odontalogiam egregia, neglecta est, cum Pharmacopœi ignorarent,

rent, utrum ex *Dentaria* 565. an *Lathraea*, 518. an alia quapiam desumi debeat. *Pimpinella Italica rad.* adstringens in hæmor. rhagiis a *Poterio* perperam accipitur. Huc refer errorem, quo pro *Hyperico* 625. cuius vis vulneraria resolvens, & anthelmin- tica, fumitur illud 624.

9. *Medicorum ignorantia in Botanicis, vel incuria in im- probandis & eliminandis inutilibus, spuris, & ineptis succedaneis.*

Hoc quidem antea obtinuisse suspicamur, iam nunc in tanta bo- tanices luce meliora sperare fas est. *Acmella* in calculo eximia, cum carissima sit & rarissima, eligenda est ex eius familiari- bus, quæ vicibus eius fungatur. Hic vero delectus opus Botani- ci est. Quamobrem generi humano gratificatus est N. D. Præ- ses, notificando *Siegesbeckiam* utpote proximam recte sub- stitui *Acmellæ*; quod deinceps confirmavit D. D. Hasselquist ex- perimento, in juvene calculoso hic Upsaliæ instituto. *Arnica*, æ- que ac *Doronicum* esse veneni suspicione notandam, facile iudica- bit Botanicus gnarus, illa tamen innoxia per ignorantiam rei bo- tanicæ habita fuit, licet hoc veneni insimulatum, *Bellis minor* fru- stra fere magni sit, ob præstantiam virium, quæ illi inesse credun- tur. *Rosmarinum Sylvestrem* præsentissimum esse ad tussin Ferinam auxilium, vix agnoscent Practici, nisi qui simul Botanici, quod tamen comprobatur hodie eius Westrogothis frequentissimus in hoc morbo usus. *Melissa Turcica* in officinis servatur, quam- vis multo debilior Canariensi, quæ excluditur, *Saxifraga & alba & rubra*, quamvis neutra memorabile quid præstitit, lo- cum tamen utraque inter officinalia obtinet. *Mechoacannam* raro adhibent, ut nimis debilem, cum præ aliis, ad purgandos infantes idonea sit. *Botryos herbam* ex Europæa planta desumunt, quam ex *Americana* recipere & odor & sapor suadent; siquidem optimum ad phthisin auxilium desiderant. *Ribis nigra* herba & stipites laudabile ad hydrophobiam & dysenteriam febrilem morbosque contagiosos alios remedium negligitur, cum de viribus eius nihil memoriæ veteres prodiderint, quas olfactus facile observat, gustus non item.

10. *Usus*

10. *Ufus Medicamentorum compositorum.* scilicet cum simplicia rarissime adhibeantur, fit ut ad cognitionem virium plantarum ope experientiae non veniamus.

Vix necessarium iudico exempla adferre. Quicumque scripta veterum evolverit, mirabitur formulas, seu potius indices, quibus plurima congeruntur. Videre autem circa hanc rem oportet, ne Sereno cuidam Samm. ansa præbeatur nobis occinendi.

Multos - Medici componere succos

Asserunt, pretiosa tamen cum veneris emptum,

Falleris, frustra immensa nomismata fundes.

11. *Miscela diversorum.* Etenim sæpiuscule plura confunduntur, quæ sepe separatim exhibita & ægrum juvant, & Medicum nobilitarent; iam autem nihil efficiunt, cum ob contrarias qualitates unum destruat alterum.

Sic Aquosa - Sicca, Viscosa - Salsa, Pinguis - Stiptica, Dulcia - Acrida, Acida - Amara, Sapida - Nauseosa se invicem labefactant & infringunt.

12. *Ignoratio Classium naturalium,* ex qua existit, ut ab una planta non discas de altera iudicium ferre, principiis botanicis conforme, adeoque verearis in solitum proponere remedium, dubius, quid de eo sperare oporteat.

Mercurialis intrinsecus adhibita est, ob inscitiam methodi naturalis, cuius solum usum externum & in clysmatis concedet, qui de viribus plantarum ratiocinari valet. *Heracleum* inter emollientes receptum, quamvis in omni illa gente Umbellatarum nulla, quod scio, insignis sit vi emolliendi. *Mitreolam* H. C. Americani propinare deberent de morsu a colubris, loco *ophiorrhizæ*, & vix ac ne vix quidem frustrarentur, si quid valet calculus Botanicus.

13. *Euporistorum neglectus.* Validissimas enim medicinas vulgo debemus ab urgente eadem necessitate edocto, & vel ut arcana retinenti.

Gocognidii ad cancerum usum rusticolæ nos docuerunt. *Hepatica* nobilis in hypochondriaci Gotlandis specificum. *Linnaea* Ostrobothniensibus

nientibus in doloribus arthriticis familiaris, *Piperis fructus* utitur vulgus, in acutis quidem sæpe perperam, in exanthematicis, certis sub conditionibus, rectissime. *Musci cumatilis* ad apthas usum rustici indicarunt, *conorum Lupuli* ad luxationes, ac *Tremella Fl.* Sv. 1017. ad dolores arthriticos fixos. *Allii* masti-
cati foetorem infantibus, ad tormina sedanda, inspirant, vel con-
tusum umbilico epithemathis modo admovent.

14. *Neglectus itinerum extra Europam*, quæ copiam peregrinantibus faciunt noscendi medicamenta, exteris gentibus familiaria. Hæc enim vel a Barbaris didicisse juvat.

Herbam Britannicam ad cacoëthe, Monardam in intermittentibus, *Col-
linsoniam* in colica puerperarum, *Lobeliam, Ceanothum, Diervillam* in
siphilitide, *Senegam & Ophiorrhizam* contra ictus serpentum & fe-
bres phlogisticas pharmaca eximia! hæc ita pridem nobis indica-
runt Botanici, qui Americam perlustrarunt, *Caryophyllatam aquati-
cam* succedaneum Cort. Chinæ a Canadensibus haberi, nuperrime
nobis tradidit celebr. Kalmius. *Scrophularia aquatica, Sennam*
corrigenis, Cortex Peruvianus &c. a barbaris communicata.

15. *Intermissio lectionis scriptorum Botanicorum*, præ-
sertim eorum, qui novissimis hæc temporibus fidelissi-
me exposuerunt ea, quæ certissime, h. e. per experien-
tiam de viribus plantarum constant.

Huiusmodi sunt *Rheede, Sloane, Feuilleu &c.* *Coreos* in lue venerea u-
sus plurimos fugit, qui *Shawium* super ea re non viderunt. *Stipi-
tum Dulcamaræ* vis sanguinem mundificandi, latuit, usque quo
N. D. Præf. eius declararet præstantiam; antea enim Pharmaco-
polæ Solani annui herbam vel *Dulcamaræ* folia exhibuere. Huius
autem vires egregias percepere pauci, cum fere infra justam do-
sin adhuc substituerimus. *Ononis* raro usurpatur, quod Medici non
didicerant a *Scyllero* virtutem eius ad febrem hungaricam. *Ono-
pordi* ad cancerum usum commendarunt *Veteres*; neglecta vero
lectio *Veterum* neotericis hoc specificum subduxit.

16. *Neglectio methodi exhibendi medicamenta*, dum v.g. a planta sicca vel in decocto eas requirunt virtutes, quas non nisi in viridi herba vel in succo invenire licet. Unde æquum censetur, Pharmacopœos diligentem instituire plantarum culturam, ut ex hortis quotidie arcessi possint illæ, quarum usus est recentium.

Gratiola recens validissime purgat & vomitum ciet, *antiquata* iners. *Ireos nostratis* vis diuretica, qua *recens* superbit, in *sicca* evanuit, quapropter in *succo*, non in *decocto* quaerenda. *Sedum minus, siccum* nullius in scorbuto efficaciam, quæ ex *recenti* percipitur non temnenda. Sic etiam *Sempervivum*, cuius *succus* in inflammatoriis ab *Hottentottis* celebratur, *Raphanus, Cochlearia, Armoracia, Nasturtium, Nasturtium aquaticum, Nasturtium indicum, Alliaria, virides* in officinis, non *exsiccatæ* proflare debent, ut *grasanti* forte scorbuto opponi possint. *Rhodiæ rad. recens* ad cephalalgiam multo præstat *siccæ*. Præterea circumspecte considerandum, in qua plantæ parte virtus lateat. Sic qua *succum* lethæo quidem perfusa *Papavera* somno sunt, non qua *semina* quippe quæ vesca. *Aguas stillatitias*, quæ veteribus erant innumeræ, ad paucitatem redegit modernorum perspicacia.

17. *Omissa cultura plantarum*; Hinc eas venum exponant, necesse est, quas complures annos servarunt, & quæ situ vires amiserunt.

Spica Celtica omnibus pene plantis æternior, nam ultra seculum, uti ex herbario Burseriano constat, fragrantiam retinet; At aliæ non item e. g. *Ginseng rad.* commendabile analepticum, utpote pretiosa, raro quidem præscribitur, sed sæpe etiam per tineas viribus cassæ, cum nondum ipsi eam colere instituerimus. Pro *foliis Mari Veri*, cui nec ars nec natura simile dedit, effecti plerumque stupites in Pharmacopoliis offendantur. Non tamen ubique sylvestribus cultas præferimus e. g. *Scorzoneram, Barbam hirci. Cichorium*, amarisque *Intubam* fibris, quæ sponte sualveniunt, eligimus præ illis, quas colendo mollivit Oligoris industria, ob amarum scilicet medicamentosum, quod
in

incultis desideratur. Catalogum plantarum, quæ apud nos educari possunt, vid. N. D. Præf. Mat. Med. p. 212.

18. *Ignorantia Pharmacopolarum circa plantas inquilinas.* Ob quam causam ab exteris acquirere coguntur eas, quas domi colligere non noverunt.

Sic nostrates emunt *rad. Rhodiam*, & *Rad. ac Sem. Angelicæ fatiux*, & Norvegis in nostris alpibus multos ante annos collecta & alienigenis divendita. De cetero catal. plant. offic. quas patria tellus fert, vid. Mat. Med. supra cit. p. 210.

19. *Ignorantia communis circa plurima plantarum peregrinarum genera.* Hæc enim efficit, ut dubitemus, genuinæ ne illæ ad nos, an supposititiæ adportentur, atque adeo generibus ignotis, de viribus illarum, incerti simus.

Huc refer *Behen rubrum*, *Myrobalanos*, *Anisum stellatum*, *Balsamum Copaivæ*, *Peruvianum*, *Resinas Animi*, *Carannæ*, *Elemi*, *Gummi resinas Myrrhæ*, *Bdellii*, *Sagapeni*. *Ligna Aloës*, *Aspalathi*.

20. *Receptus in Pharmacopoliis usus.* Cum enim usitatis inhærentes Pharmaceutici, ægre illa ipsa medicamenta comparent & arcessant, quorum vires hodie innotescunt, nisi sperent quantocyus ea venum ire; Medici est, & sibi & ægris consulentis, Pharmacopœum monere de illis plantis sistendis, quarum usum sibi novit in medicina facienda maxime profuturum.

Simorouba præstantissimum in dysenteria remedium, *Senega* ad ictus venenatos, *Profluvii cortex* in diarrhœa, *Camphorata* in leucorrhœa, *Auricularia* in cophosi, *Peragua* in diabete, *Cassine* in variola, *Serpentium Radix* ad morsus eorundem, *Linum catharticum*, convenientissimum in criticis eccoproticum, omittuntur penitus, *Hypocistidis succus*, &

& *Fungus Melitensis*, quamvis egregiæ ad profluvia medellæ, *Herbaque dysenterica*, cui ad morbum cognominem sanandum peculiaris virtus, nondum locum adeptæ inter officinales sunt.

21. *Incuria in colligendis iusto tempore simplicibus, & servandis iusto modo collectis.*

Caryophyllatæ rad. nisi primo vere, antequam generosus latex folia trudendo diffuderit vim aromaticam, eruatur, nequicquam expetitam præstabit efficaciam. *Rhabarbari rad.* non nisi decennis, ex natali solo in armamentarium inferenda pharmaceuticum. *Hyperici Fl.* prius quam se explicuerint, legendi, quo balsamica indoles fervetur. *Fructus Acaciæ Nostratis* legi debet immaturus, & *Succus* e fructu exprimi immaturo, h. e. antequam frigore acerbitas mitescat, siquidem adstringendi scopo destinetur. *Mari veri herba* vasis probe clausis servanda, ne volatile illud, in quo facultas eius residet, ocyus exspiret.

*Verum hæc ipse equidem spatiis exclusus iniquis
Prætereo, atque aliis post me memoranda relinquo.*

Virgil.

